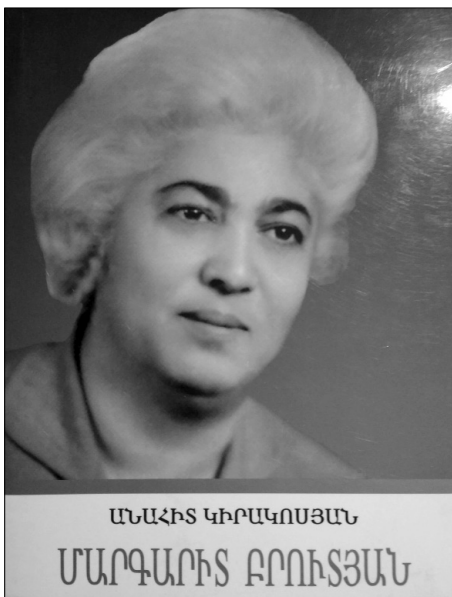

ԱՆԱՀԻՏ ԱՐՏԱՎԱԶԴԻ
ԿԻՐԱԿՈՍՅԱՆ

Երաժշտագետ-ֆոլկլորագետ,
Երևանի Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիայի դոցենտ
E-mail: anki.mus@mail.ru

ԳՅՈՒՄՐՎԱ ՀԱՅՏՆԻ ԳԵՐԴԱՏԱՆԻ ԱՐԺԱՆԻ ՀԵՏԵՎՈՐԴԸ.
ՄԱՐԳԱՐԻՏ ԱՐԱՄԻ ԲՐՈՒՏՅԱՆ
1922-2022 թթ. 100-ամյակին ընդառաջ

XIX դարավերջին և XX դարասկզբին Արևելյան Հայաստանի մշակութային կենտրոն հանդիսացող Ալեքսանդրապոլ-Լենինականում (այժմ՝ Գյումրի) ապրում և ստեղծագործում էր Բրուտյանների (Բրուտյան) հայտնի գերդաստանը, որի ուշադրության կենտրոնում էին հատկապես երաժշտությունն ու նկարչությունը: Հիբրալի, մեծ է Բրուտյանների դերը հայ մշակույթի պատմության մեջ. գերդաստանի նահապետը՝ Արշակ Հովհաննեսի Բրուտյանը Գյումրիի հայտնի արվեստագետներից էր՝ երաժիշտ-բանաստեղծ, խմբավար, նկարիչ, մանկավարժ և երաժշտահասարակական գործիչ: Նրա երկու որդիներից Գևորգը նկարիչ էր, թոռներից Յեգիլիա Գևորգի Բրուտյանը՝ երաժշտագետ (Խ. Աբովյանի անվ. պետական մանկավարժական ինստիտուտի պրոֆեսոր, գեղարվեստական դաստիարակության ֆակուլտետի հիմնադիր): Մյուս որդին՝ Արամը զինվորական էր՝ ռուսական բանակի սպա, որը 1937 թվականի բռնադատված անմեղ զոհերից է: Վերջինիս զավակները՝ պրոֆեսորներ Մարգո և Լևոն Բրուտյանները, կոնսերվատորիայի կրթական համակարգի սյուներից էին:

Այսպես, հայ մշակույթի տարբեր բնագավառներում ստեղծագործելու լավագույն ավանդույթները փոխանցվեցին ժառանգներին, որոնցից մեկն էլ Մարգարիտ Արամի Բրուտյանն (1922-2002 թթ.) է՝ ճանաչված ու սիրված անուն ոչ միայն Երևանի Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիայում, այլև խորհրդային երաժշտագիտության, հատկապես՝ ֆոլկլորագիտության բնագավառում:

Գյումրեցի ծնողներից (Արամ Արշակի Բրուտյան և Գոհար Տիգրանի Չոլախյան) նա ժառանգել էր առաջադեմ մտավորականին բնորոշ առաքինություն, բարոյական բարձր նկարագիր: Դիմակայելով 1937 թվականի փորձություններին և անհայր մեծանալու ահռելի դժվարություններին (նաև առանց ընտանիքի՝ մայրիկի և եղբոր՝ Լևոնի, որոնց արտոբել էին մի քանի տարով-խմբ.), հաջողությամբ ավարտում է Երևանի Ռ. Մելիքյանի անվ. երաժշտական ուսումնարանը (դաշնամուր), ապա Կոմիտասի անվ. պետական կոնսերվատորիայի պատմատեսական բաժինը (1946 թ., պրոֆեսոր՝ Սերգեյ Վլադիմիրի Կոպտև): Ջուզահետաբար աշխատում է ուսումնարանում, այնուհետև՝ կոնսերվատորիայում որպես ասիստենտ՝ կոմպոզիտոր Վարդգես Գրիգորի Տալյանի դասարանում դասավանդելով պոլիֆոնիա և հարմոնիա:

1955-ին Մ. Բրուտյանը պաշտպանում է թեկնածուական թեզը՝ «Հայ ժողովրդական (գեղջուկ) երգի կոմպոզիցիոն առանձնահատկությունները» թեմայով (պրոֆեսոր՝ Քրիստափոր Ստեփանի Քուչնարյան), դրանով իր ամբողջ կյանքն ու գործունեությունը կապում ազգային երաժշտական մշակույթի հետ: Այս աշխատանքի հիմքով նախ մշակում է ուսումնական ծրագիր, այնուհետև ստեղծում «Հայ ժողովրդական երաժշտական ստեղծագործություն» դասընթացը: Վերջինիս հիման վրա 1971 թվականին հրատարակում է նույնանուն դասագիրքը, որն առ այսօր իր տեսակի մեջ եզակի ու անփոխարինելի է բուհական ազգային գրականության ցանկում: Դասագիրքը վերահրատարակվել է երեք անգամ և վաղուց դարձել ուսանողների և մասնագետների սեղանի գիրքը (նպատակ կար շարունակելու 2-րդ մասը՝ նվիրված աշուղական և քաղաքա-

«Երաժշտական Հայաստան» ամսագրի խմբագրական խորհրդի երաշխավորությամբ՝ Գոհար Կառլենի Շագոյանի՝ 20.3.2021 թ. և ընդունվել տպագրության՝ 21.3.2021 թ., ներկայացրել է հեղինակը՝ 3.3.2021 թ.

ՀՊԿ Երախտավորի ծննդյան 100-ամյակին ընդառաջ

յին երաժշտական արվեստի հարցերին):

Հասկանալի է, որ սրանով նա չի բավարարվել: Այսօր դժվար է պատկերացնել Կոմիտասի անունը կրող ուսումնական հաստատությունն առանց այն ազգային օղակի, որի հիմնադիրը եղավ Մարգարիտ Բրուտյանը: Այսպես, 1969 թվականին, Կոմիտասի ծննդյան 100-ամյակի օրերին նա մեծ ջանքեր ներդրեց՝ հիմնելու ազգային փոքրիկ Կարինետ (ամբողջական անունը՝ Հայ ժողովրդական երաժշտական ստեղծագործության կարինետ), որն ի դեպ, 2003-ից պաշտոնապես կրում է իր հիմնադրի անունը (հավերժացված է հուշատախտակով): Բայց սա էլ բավական չէր անհանգիստ երաժշտագետի բոլոր մտահղացումներն իրականացնելու համար. նա մտածում էր ֆուկյորի ամբիոն ստեղծելու մասին: Նրան հանգիստ չէր տալիս այն «տհաճ» փաստը, որ Կոմիտասի երազած բուհում բազմատեսակ ամբիոնների շարքում բացակայում է ամենակարևորը՝ ազգայինը: Վերջապես, 1989-ին Կարինետը վերանվեց «Հայ երաժշտական ֆուկյորագիտության» ամբիոնի: Այսպիսով, կոմսերվատորիայի կրթական համակարգում դրվեց ազգային համալիր կրթության ամուր և գիտական հիմքը:

Մ. Ա. Բրուտյանի կողմից մշակված գործունեության շրջանակներն ընդգրկում էին՝

- ա) ազգային դասընթացների դասավանդումը,
- բ) ժողովրդական երգերի հավաքման գիտարշավները Հայաստանի տարբեր շրջաններում և նրա սահմաններից դուրս,
- գ) երգերի նոտագրումն ու ժողովածուների հրատարակումը:

Շուրջ քառորդ դար անընդմեջ ղեկավարելով կարինետի բազմաբնույթ աշխատանքներն ու ուսումնական գործընթացը, հետագայում նաև ամբիոնի վարիչի և գիտական ղեկավարի պարտականությունների շրջանակներում՝ Բրուտյանն ընդլայնեց թե՛ ամբիոնի կազմը, և թե՛ դասավանդվող առարկայական դասընթացների ցանկը* համալիր ազգային կրթություն ստանալու հրակայական հնարավորություններ ընձեռելով երաժիշտ ուսանողությանը:

Նրանցից շատերն ավարտեցին Մ. Ա. Բրուտյանի մասնագիտական դասարանը՝ իբրև ֆուկյորագետներ և շարունակում են գործել իրենց ուսուցչի ծավալուն գործունեության այս կամ այն ոլորտում: Իր սաների նկատմամբ խստապահանջ** էր, միաժամանակ մարդկային, շատ ջերմ: Շատերի համար նա ոչ միայն ղեկավար էր, այլև հոգևոր ուսուցիչ. նա ունակ էր յուրաքանչյուրին հասկանալու անհատապես, հնարավորության դեպքում օգնել ինչով կարող էր՝ խոսքով կամ գործով: Մտահոգվում էր նրանց կյանքով, ուրախանում հաջո-

ղություններով. գիտեր՝ ով որտեղ է աշխատում, ինչով է զբաղված, ինչ հոգսեր ունի: Նման հոգատարությունը նա ժառանգել էր իր սիրելի ուսուցչից՝ Լենինգրադի (այժմ՝ Մանկոտ Պետերբուրգ) կոմսերվատորիայի պրոֆեսոր Քրիստափոր Ստեփանի Քուշնարյանից, որի նկատմամբ տածում էր մեծագույն հարգանքի, ակնածանքի ու երախտագիտության զգացումներ: Ինքն էլ իր հերթին մանկավարժական երկար ու ձիգ տարիների ընթացքում կիրառում էր այն ամենը, ինչ սովորել ու վերցրել էր իր մեծերից: Մեր գրույցներից մեկի ժամանակ նա խոստովանեց. «Եթե ես կարողացել եմ գոնե իմ մեկ աշակերտին վերաբերվել այնպես, ինչպես իմ լավագույն ուսուցիչներն են վերաբերվել ինձ, ապա դա կհամարեն նրանցից ժառանգած հատկանիշի փոխանցում»:

Մանկավարժ Բրուտյանը մշտապես ներդաշնակության մեջ էր գիտնական և երաժշտահասարակական գործիչ Բրուտյանի հետ (թեև, ցավոք, առանց որևէ պաշտոնական կոչման): «Գիտելիք» ընկերության գիտամեթոդական սեկցիայի նախագահ (1960-1975 թթ.), Հայֆիլհարմոնիայի «Դպրոցականի ֆիլհարմոնիա»-ի զեկուցում-համերգաշարերի կազմակերպիչ, Հայաստանի կոմպոզիտորների միության ֆուկյորային հանձնաժողովի նախագահ (1972-1992 թթ.), կոմսերվատորիայի վոկալ-տեսական ֆակուլտետի ղեկավար (1977-1981 թթ.), Հայաստանում մի շարք միջազգային գիտաժողովների և ֆուկյորային համերգների կազմակերպիչ և գիտական ղեկավար՝ սա ոչ ամբողջական ընդգրկումն է նրա բազմակողմանի գործունեության: Գիտնականը սեղանին է դրել բազմաթիվ մենագրություններ***, կազմել ձայնագրյալ ժողովածուներ, արձարծել երաժշտատեսական հարցեր, հանդես եկել գրախոսություններով, գիտական ելույթներով, գիտական և հրատարակատեսական հոդվածներով և այլն: Այս ցանկում ուրույն տեղ են զբաղեցնում նրա կողմից արված մասնագիտական լուրջ թարգմանությունները****:

1982 թվականին, մանկավարժական գործունեության համար Բրուտյանն ստացել է պրոֆեսորի գիտական կոչում, իսկ 1995-ից՝ եղել է կոմսերվատորիայի Բարձրագույն որակավորման հանձնաժողովի (ԲՈՀ) երկու փորձագետներից մեկը:

Երկար տարիներ Մ. Ա. Բրուտյանը փայփայում էր ֆուկյորի ինստիտուտ ստեղծելու մեծ ու բաղձալի երազանքը. շատ իրավասու պաշտոնյաների դռներ է թակել, սակայն խորհրդային տարիներին նման երազանքն իրոք երազանք էր: Այսօր նա շատ երջանիկ կլիներ՝ տեսնելով Կոմիտասի թանգարան-ինստիտուտի գոյությունն ու գործունեությունը՝ ըստ էության նա հենց սրա՝ մասին էր երազում:

* «Ժողովրդական երաժշտական ստեղծագործություն», «Ֆուկյոր», «Աշուղական արվեստ», «Հոգևոր երաժշտություն», «Հայ միջնադարյան երաժշտություն», «Արևելքի դասական երաժշտության հիմունքներ», «Հայկական նոտագրություն», «Երգերի և նվագների վերածնություն»:

** Մ. Ա. Բրուտյանի մանկավարժական խստապահանջության «գոհն» է դարձել նաև իր հարազատ եղբայրը՝ կլառնետահար (հետագայում պրոֆեսոր) Լևոն Արամի Բրուտյանը՝ կոմսերվատորիայում ուսանելու տարիներին:

*** «Թաթուլ Ալթունյան», Եր., 1962 թ., «Ստեփան Գեմուրյան», Եր., 1969 թ., «Վարդգես Տալյան», Եր., 1978 թ., «Հակոբ Ասատուրյան-սփյուռքահայ գրողն ու երաժիշտը», Եր., 1999 թ.:

**** Ի. Դուբովսկի, Ս. Եվսեն, Ի. Սպասոբին, Վ. Սոկոլով «Հարմոնիայի դասագիրք»: Թարգմանությունը ռուսերենից՝ Մ. Բրուտյանի: Եր., 1966 թ., 2-րդ հրատ., 1978 թ.: Քրիստափոր Քուշնարյան «Հայ մոնոդիկ երաժշտության պատմության և տեսության հարցեր»: Լ-դ, 1958 թ., թարգմանությունը ռուսերենից՝ Մ. Բրուտյանի, խմբ.՝ Ա. Բաղդասարյան, Եր., 2008 թ.:

Անկասկած, Մարգո Բրուտյանի տեսակը նախա-
ձեռնող, նպատակներին հետամուտ, մի խոսքով՝ գործի
մարդու տեսակն էր, և այդպես՝ ամբողջ կյանքում:
Ստեղծեց, կազմակերպեց, ղեկավարեց, ուսուցանեց ու
փոխանցեց... Վերջին տարիներին ասում էր. «Արդեն
կարող եմ հանգիստ լինել՝ հիմքը դրված է, շարունա-
կողները դուք եք»: Փոքրամարմին, բայց մեծ եռանդի
տեր կնոջ՝ յուրջ գիտնականի աշխատասիրությունը
հասնում էր ծայրահեղության (հաճախ սնվելն էր մոռա-
նում): Հերթական գրքի վրա լարված աշխատանքն ու
հիվանդությունը, ցավոք, զամեցին նրան անկողնուն,
սակայն իր գործի մեջ նա անգիջում էր. ֆիզիկապես
տկար, բայց միտքը պայծառ, հիշողությունը տեղը՝ նա
շարունակեց մտովի աշխատել (գրառելու հարցում,
իհարկե, օգնության կարիք ուներ): Արդյունքում հրա-
տարակվեցին մի շարք անավարտ աշխատություններ,
այդ թվում իր տաղանդաշատ պապիկի՝ Արշակ Բրուտ-
յանի «Ռամկական մրմունջներ» ձայնագրյալ ժողովա-
ծուի երկրորդ հատորը (առաջին հատորը հրատարակել
էր դեռևս 1984-ին) և այլ աշխատություններ*:

Հատկապես կյանքի վերջին՝ հիվանդությամբ անց-
կացրած տարիներին հաճախ էր կիսվում, հետաքրքիր
ղեպքեր պատմում իր կյանքից, երբեմն զարմանալիոր-
քեն անկեղծանում էր ու պատմում խիստ անձնական
հիշողություններ, զավեշտական ղեպքեր իր բազմաթիվ
ճամփորդություններից... Գիտեր, որ իր մասին գիրք եմ
գրում (2.), թվում էր՝ թե չի ուզում, բայց ներքուստ ու-
րախ էր, որ իր արած գործն ինչ որ չափով կլուսարան-
վի: Իր իսկ հորդորով և տրամադրված որոշ արխիվա-
յին նյութերի հիմքով, տողերիս հեղինակը շարունակեց
իր ուսուցչի սկսած աշխատանքը՝ նվիրված ժողովրդա-
կան նվագարանային կատարողական արվեստին (3.):

* «Քրիստապիտ Բուշնարյան – Հողվածներ և ուսումնասի-
րություններ, կարծիքներ, հուշեր»: Եր., 2003:

Բրուտյան Մ., Հայ քաղաքային ժողովրդական երաժշտա-
կան կատարողական արվեստի պատմության էջեր: Եր., 2001:

Ուզում եմ անպայման ավելացնել, որ Մարգո Արա-
մի Բրուտյանն ուրախ անձնավորություն էր: Ամեն առի-
թով սիրում էր բոլորին հավաքել իր շուրջը, հյուրասի-
րել: Իր մայրիկից ժառանգած գյումրեցու «հիվանդա-
գին» հյուրասիրությունը փոխանցվել էր նաև իրեն, իրե-
նից էլ՝ զավակներին (Պետրոս և Արմինե): Մարգո
Արամովնայի և նրա կյանքի հավատարիմ ընկերոջ՝
Հայաստանի արդյունաբերության բնագավառի ղեկա-
վար, առաջատար մասնագետ, հմուտ ինժեներ Հրաչյա
Եղիշեի Առուստամյանի օջախը միշտ հյուրընկալ էր. ոչ
ոք դուրս չէր գա այդ տանից՝ առանց սեղանի աղն ու
հացը կիսելու:

Արդեն երկար տարիներ մեզ հետ չէ մեր սիրելի ու-
սուցիչը... Ժամանակն առաջ է գնում, բայց մենք շարու-
նակում ենք կարոտել ու փնտրել նրան, ուզում ենք լսել
նրա մասնագիտական ու մայրական խորհուրդները,
հետաքրքիր մտքերը, տեսնել նրա բարի ժպիտն ու
սևեռուն հայացքը: Կարծում եմ՝ դեռ երկար պետք է
զգանք նրա կարիքը: Թեպետ խորագիտությամբ ու հե-
ռատեսորեն նա դասավանդեց ու պատրաստեց հետ-
նորդներ, իր գործը շարունակող նվիրված մասնագետ-
ներ, այնուամենայնիվ. Իր տեղն այդ բնագավառում
«մնաց թափուր»:

ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

1. Բրուտյան Մ. Ա., Հայ ժողովրդական երաժշտական ստեղծա-
գործություն. Գեղջկական երգ, մաս 1, Եր., 1971, 1983, 2004,
2014 թթ.: Brutyán M. A., Hay zhoghovrdakan yerazhshtakan
steghtsagortsuthyun. Geghjkakan erg, mas 1., Yer.,
1971, 1983, 2004, 2014 thth.
2. Կիրակոսյան Ա. Ա., Մարգարիտ Արամի Բրուտյան - Կենսա-
մասնագրություն, Եր., 2007 թ.: Kirakosyan A. A., Margarit
Arami Brutyán, Kensamatenagituthyun, Yer., 2007 th.
3. Կիրակոսյան Ա. Ա., Հայ ժողովրդական նվագարանային կա-
տարողական արվեստ, Եր., 2011 թ.: Kirakosyan A. A., Hay
zhoghovrdakan nvagaranayin kataroghakan arvest, Yer.,
2011 th.

Բանալի-քառեր. երաժշտագետ-ֆոլկլորագետ, պրոֆեսոր Մարգարիտ Բրուտյան, Արշակ Բրուտյան, Գյումրի, Ալեքսանդրապոլ, Լե-
նինական, Քուշնարյան, Ժողովրդական ստեղծագործության կաբլինետ, դասընթաց, դասագիրք, գիտարշավ, մենագրություն,
թարգմանություն, «Հայ երաժշտական ֆոլկլորագիտության» ամբիոն, ազգային համալիր կրթություն, Անահիտ Կիրակոսյան:

Ключевые слова: музыковед-фольклорист, профессор Маргарит Брутян, Аршак Брутян, Гюмри, Александрополь, Лени-
накан, Кушнарев, кабинет народного творчества, дисциплина, учебник, экспедиция, монография, перевод, кафедра
“Армянской музыкальной фольклористики”, национальное комплексное обучение, Анаит Киракосян.

Keywords: ethnomusicologist, Margarit Brutyán, Arshak Brutyán, Gyumri, Alexandrapol, Leninakan, Kushnarev, Folk Music
Cabinet, “Department of Armenian Ethnomusicology”, comprehensive national education, Anahit Kirakosyan.

Տեղեկություններ հեղինակի մասին. ԿԻՐԱԿՈՍՅԱՆ ԱՆԱՀԻՏ ԱՐՏԱՎԱԶԻԻ, (ծ. 1953, Երևան) Երաժշտագետ, ֆոլկլորա-
գետ, ԵՊԿ ղոցենո, ավարտել է Երևանի Կոմիտասի անվ. պետական կոնսերվատորիայի երաժշտագիտական բաժինը:
Դասավանդում է կոնսերվատորիայի Հայ երաժշտական ֆոլկլորագիտության ամբիոնում՝ «Հայ ժողովրդական երաժշ-
տական ստեղծագործություն», «Կատարողական արվեստ», Մասնագիտական ֆոլկլորագիտության դասարան է վարում,
ղոցենո: Հեղինակ է գրքերի՝ «Իրանի Սպահանի շրջանի Փերիա գավառի ժողովրդական և աշուղական երգերի ընտրա-
նի» (ձայնագրյալ ժողովածու), «Դրագարկ» հրատ., Փասադենա (ԱՄՆ), 1996, 69 էջ: «Հովհաննես Դարբինյան – Խմբա-
վարն ու թառահարը», Եր., Ամրոց., 2000 թ., -55 էջ: «Մարգարիտ Բրուտյան – Կենսամատենագրություն», Եր., Ամրոց
գրուպ, 2007 թ., -71 էջ: «Հայ դուբուկահարներ», /«Դուբուկը», Եր. 2007, էջեր 25-59: «Արգաս Ոսկանյան – Մանկավարժը
և հայ երգեցողության դարոցը», Եր., Անահիտ. 2008 թ., - 117 էջ: «Հայկական ժողովրդական նվագարաններ» (համահե-
ղինակ՝ Ա. Բաղդասարյան), Եր., Կոմիտաս, 2008 թ., (հայերեն, ռուսերեն, անգլերեն), էջեր 36-76, «Հայ ժողովրդական

նվագարանային կատարողական արվեստ», ձեռնարկ, Եր., Ամրոց-Գրուպ, 2011 թ., -248 էջ, *Народная музыка и инструменты (соавторы: К. Худабашян, А. Багдасарян). В книге "Армяне" (из серии "Народы и культуры). М.: Наука, 2012, стр. 419-437: Ֆոլկլորագիտության հարցերին, գործիրագիտությանը, աշուղագիտությանը նվիրված, գրախոսական, վերլուծական, մատենագիտական և այլ բնույթի երկու տասնյակից ավելի հոդվածների հեղինակ է, որոնք հրատարակվել են տարբեր գիտական հանդեսներում և ամսագրերում ունի երեք տասնյակից ավելի հրատարակախոսական հոդվածներ մամուլում:*

Сведения об авторе: КИРАКОСЯН АНАИТ АРТАВАЗДОВНА (род. в 1953 г., Ереван) - музыковед-фольклорист. Окончила Ереванскую государственную консерваторию им. Комитаса (класс проф. М. А. Брутян). Работает на кафедре армянской музыкальной фольклористики Ереванской государственной консерватории им. Комитаса в должности доцента. Преподает следующие дисциплины: Армянское народное музыкальное творчество, Исполнительское искусство, Специальный класс "Музыкальная фольклористика". Автор книг: "Народные и ашугские песни Периа Исфahanского района Ирана" (Иран). Пасадена, США, 1996, - 69 с.; "Ованес Дарбинян – хормейстер и тарист", Ер., 2000, - 54 с.; "Маргарит Брутян. Материалы к биобиблиографии", Ер., 2007, - 71 с.; "Армянские дудукисты" (см. альбом "Дудук"), Ер., 2007, С. 25-59; "Арзас Восканян – педагог и армянская вокально-исполнительская школа", Ер., 2008, - 114 с.; "Армянские народные музыкальные инструменты" (соавтор - А. Багдасарян), Ер., 2008 (на арм, русск. и англ. языках), С. 36-76; "Армянское народное инструментальное исполнительское искусство", Ер., 2011, - 247 с.; *Народная музыка и инструменты (соавторы: К.Худабашян, А. Багдасарян), в книге "Армяне" (из серии "Народы и культуры")., М.: Наука, 2012, С. 419-437 (на рус. языке). Является автором около двух десятков статей, посвященных вопросам фольклористики, музыкального инструментария, ашугской музыки; рецензий, аналитических, биографических, библиографических материалов, изданных в разных научных журналах, а также свыше 30-ти газетных статей.*

Information about the author: KIRAKOSYAN ANAHIT ARTAVAZD (born 1953, Yerevan) Musicologist, scholar of folklore, docent of YSC, graduated from YSC. Working in the folklore chair of conservatory with the position of docent, teaching the Armenian folk music, performing arts, taught the professional (folklore) class. Author of books "The selection of folk and ashugh songs in the Iran's Isfahan's province Feria" (recorded digest), "Drazark" pub. Pasadena (USA), 1996, - 69 P., "Hovhannes Darbinyan - conductors and tar player", Yerevan, Castle, 2000, - 55 P., "Margarit Brutyan - Bibliography" Yerevan, Castle group, 2007, - 71 P., "Armenian duduk players", "Duduk", Yer., 2007, P. 25-59, "Arzas Voskanyan - Pedagogue and school of Armenian singing", Yer., Anahit 2008, - 117 P., "Armenian folk instruments" (co-author A. Baghdasaryan), Yer., Komitas, 2008 (in Armenian, Russian and English), P. 36-76, "Armenian folk instrumental performing arts", manual Yer., Castle Group, dated, 2011, P. 248. Folk music and tools (co-authors: K. Khudabashyan, A. Baghdasaryan), In the book "Armenians" (from a series "The people and cultures), Moscow, "Science", 2012, P. 419-437. The author of analytical, bibliographic, scientific papers and other types of more than two dozen articles dedicated to folklore issues, instrument and ashugh sciences published in various scientific journals has more than thirty articles in press.

Րեզյումե

Музыковед-фольклорист, доцент ЕГК Анаит Артаваздовна Киракосян. – «Достойный наследник знаменитого рода из Гюмри: навстречу 100-летию со дня рождения Маргарит Арамовны Брутян».

Статья посвящена армянскому музыковедению XX века, и, в частности, Маргарит Брутян (1922-2002), одной из наиболее значительных личностей в армянской фольклористике. Статья рассказывает о жизни и пройденном творческом пути, активной и плодотворной научно-исследовательской, педагогической и музыкально-общественной деятельности М.Брутян.

Summary

Ethnomusicologist, Docent at YSC Anahit Artavazd Kirakosyan. - "Worthy Inheritor of the Famous Dynasty from Gyumri: Approaching the 100th Anniversary of Margarit Brutyan".

The article focuses on Armenian musicology of the twentieth century, and particularly, on the life and the work of Margarit Brutyan (1922-2002) one of the most significant figures in Armenian ethnomusicology. The author reviews M. Brutyan's creative career, her extensive and fruitful pedagogical, research, and social activities.